

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

یونس نگاه- کابل

۱۱ دسمبر ۲۰۱۹

اثر پروانه‌ای تعصب

گفته مشهور دانشمندان هواشناسی در مورد اثر بال شاپرک بر پیش‌بینی آب‌وهوا را احتمالاً شنیده‌اید. احتمالاً از اقتصاددان‌ها هم شنیده‌اید که پیش‌بینی وضعیت آینده اقتصادی به دلیل پیچیدگی عوامل تأثیرگذار بر آن، چقدر سخت است و گاه تأثیر جانبی به کوچکی حرکت بال شاپرک می‌تواند کل حساب و کتاب را عوض کند. قاعده بال شاپرک بر کل زندگی ما حاکم است. گاهی فقط یک کاه کمر شتر سنگین‌بار را می‌شکند و حرکت بی‌موقع یک بال، گلوی آسمان طوفانی را می‌ترکاند.

سخنان "حلیم تنویر" سخیف است، ذهنش آلوده و آنانی که نشسته از سخنان او لذت برده‌اند، یا اگر لذت نبرده‌اند حداقل تحمل کرده و از استیژ با اعتراض پائینش نکرده‌اند نیز انسان‌های سالمی نیستند.

اما کاش تنها حلیم تنویر می‌بود، کاش تنها آن محفل، حزب و رهروانش بیمار می‌بودند. آفت بیماری تعصب و دشمن‌تراشی بسیار وسیع‌تر است و ظرفیت وحشتناکی از رویارویی در جامعه هنوز وجود دارد. باورتان نمی‌شود، به واکنش‌های خودتان نگاه کنید، به سخنانی که خطاب به تنویر و قومش حتی از قلم‌های بسیار "معتبر" و زبان‌های "خوددار" به صورت مستقیم یا کنایه‌وار گفته می‌شود با دقت توجه کنید. باز هم اگر باورتان نمی‌شود به صفحه "محقق" بروید و ببینید که پست چند ساعت قبل او در واکنش به تنویر چقدر لایک و قلبک کسب کرده و چقدر شریک شده و آفرین گرفته است و بعد کمی پائین‌تر بروید و ببینید که پست‌های آتشین چند روز قبل حزبی‌اش برای تشویق به تظاهرات چقدر نادیده گرفته شده‌اند.

آنچه تنویر می‌گوید صرفاً خیال یک انسان متعصب نیست، بلکه امکان و احتمال قابل تأمل می‌باشد. اگر هوشیار نباشیم، افغانستان به آسانی گرفتار رنج‌های دهه نوزده نود و شاید بدتر از آن خواهد شد. به حضور امریکا و ملل متحد دل

خوش نکنید. به تعداد روزنامه و تلویزیون و فیسبوک امید نبندید. سوریه و عراق در عصر اینترنت و حضور امریکا، ملل متحد، روسیه، ایران و دیگر بازیگران دور و نزدیک ویران شد، روزگار سخت کوبانی و برده‌داری را دید. در خود غرب نیز قصه بوسینا و صربیا و دیگران تاریخ نیست، سرگذشت امروز بشر است. ظرفیت وحشت و حماقت خود را دست‌کم نگیریم و حتی اگر شاپرک هستیم نیز با احتیاط بال بزنیم.

گاهی خوب است، وقتی هوا طوفانی می‌شود به جای بالک زدن، بادگیرهای خود را فعال سازیم و برای کاهش سرعت وزش تعصب تن سپر کنیم. مسؤلیت هیچ‌کسی کم نیست، اما در حالاتی که به‌نام پشتون و به خاطر "دفاع" از حقوق "پامال" شده پشتون، کسی علیه اقوام دیگران پلان یا حتی خیال‌پلو کشتار و تصفیه طرح می‌کند، صدای اعتراض روشنفکران پشتون بسیار شیرین و مؤثر می‌شود. وقتی از موضع هزاره و تاجیک و دیگران علیه پشتون پکه نفرت چالان می‌شود، اعتراض مسؤلان و درس‌خوانده‌ها و روشنفکران این اقوام بسیار می‌ارزد. نقش خود را جدی بگیریم و در کنترل طوفان کمک کنیم.